

Адкуль у вёскі імя

Адкуль ў вёскі імя: гісторыка-краязнаўчы зборнік назваў вёсак Сенненскага раёна / склад. В. Д. Пракаповіч; камп'ютарная вёрстка і афармленне Красноўская І. С. – Сянно: Цэнтральная раённая бібліятэка, 2013.

Там, дзе сосны спяваюць

Песні белым бярозкам,

Там спрадвеку стаіць

Мая родная вёска

Наша родная Сенненшчына складаецца з 334 сельскіх населеных пунктаў. У асноўным, гэта невялікія, але вельмі прыгожыя і багатыя сваёй гісторыяй вёсачкі. І кожная з іх мае сваё непаўторнае, толькі ёй уласцівае імя. На працягу многіх гадоў бібліятэкары Сенненскай цэнтралізаванай сістэмы збіралі краязнаўчы матэрыял аб назвах вёсак і гісторыі іх ўзнікнення. З многімі населенымі пунктамі звязаны нават цэлыя легенды.

У своеасаблівым летапісе, які вы зараз трымаеце ў руках, змешчаны цікавыя звесткі аб гісторыі ўзнікнення і паходжанні назваў некаторых вёсак Сенненскага раёна. Матэрыял размешчаны ў алфавітным парадку.

Александрова. У даўніну в. Александрова насіла зусім іншую назву. Яе разам з жыхарамі выкупіў пан Дубрава і пасяліў тут свайго ўпраўляючага Александровіча, які быў чалавекам выдатным ва ўсіх адносінах. Сяляне вельмі паважалі і любілі свайго ўпраўляючага і ў яго гонар самі пачалі называць вёску Александровам. Рэвалюцыя прагнала і пана, і яго ўпраўляючага, але назва засталася і па сёняшні дзень.

Алексінічы. У гістарычных крыніцах вёска ўпершыню ўпамінаецца каля 1512 года. Тады яна належала да маёнтка Палонна ў Віцебскай зямлі. У розны час Алексінічамі валодалі паны Пацы, Астрожскія, Слуцкія, Сапегі, Друцкія-Любецкія, Стаброўскія. На пач. XX ст. землі перайшлі Пустынкаўскай воласці Сенненскага павета.

Андрэйчыкі. Час узнікнення вёскі невядомы. Кажуць вельмі даўно тут жылі два Андрэі, якія прыходзіліся адзін аднаму сваякамі. Добрыя былі людзі, але не выйшлі ростам. На вёсцы іх звалі памяншальнымі імёнамі – Андрэйчыкамі.

Апечкі. Калісьці ў вёсцы людзі з гліны рабілі гаршкі і гарлачы, а потым апальвалі іх. За гэта не толькі жыхароў празвалі печкурамі, а і саму вёску Печкуры. Пазней перайменавалі ў Апечкі.

Асінаўка. Назва вёскі пайшла з-за лесу, які рос абাপал вёскі, асноўную яго частку складалі асіны. Жыхары называлі гэты лес проста асінікам.

Атрадная. Раней вёску называлі **Абідаўка**. Першыя жыхары ніяк не маглі назваць сваё пасяленне, бо між імі не было згоды. Першыя людзі пабудаваў свае дамы на ўзвышшы, а астатнія вымушаны былі будавацца на балоцістых месцах. Добрай зямлі было мала, чыстай вады таксама не хапала. І вось людзі сталі называць сябе “абіжанымі Богам”.

У пачатку 70-х гадоў у вёсцы была праведзена меліярацыя, асушаны балоты, высечаны кусты, пастаўлены воданпорныя башні і праведзены калонкі. Раённым і абласным кіраўніцтвам было прынята рашэнне змяніць старую назву Абідаўка на Атрадная.

Багданова. Назву носіць па назве возера Багданаўскага. Другая версія ў перакладзе “Богам даная”. Заснавана перасяленцамі з в. Малішы пад час руска-французскай вайны 1812 г.

Баяршчына. Прыкладнае ўзнікненне вёскі адносіцца да 1800 г. Спачатку вёска была падзелена на хутары. Пазней сюды з Турава у Баяршчыну пераехаў пан Валовіч. Каля лесу ён збудаваў двухпавярховы будынак, на першым паверсе якога ён пасяліўся сам, а на другім адкрыў бальніцу. Перад вайной пан раптам знік, пасля чаго будынак стаў дзіцячым домам, які ў 1941 г. быў разгромлены.

Будзішча. На месцы в. Будзішча і вакол яе быў густы, непразны лес. Затым аднекуль прыехалі тры браты. Яны выкарчоўвалі лес і пахалі зямлю. Тут і ажаніліся. Калі адмянілі прыгоннае права, уся зямля засталася братам. Прозвішча на вёсцы было толькі адно – Шафранскія. А назва вёскі пайшла ад тых працавітых братоў, якія заўсёды любілі паўтараць : “ Будзем жыць, будзем будаваць, будзем працаваць”.

Бурбін. Вёска знаходзіцца каля лесу за 6 км. ад в. Беліца. Спачатку тут быў хутар, на якім жыў чалавек па прозвішчы Бурба. Самі ж землі належылі пану Свяцкаму.

Бяленева. Вёска з даўніх часоў мела такую назву таму, што ў ёй жыла вялікая частка насельніцтва з прозвішчам

Бяляевы. Заснавана вёска задоўга да Кастрычніцкай рэвалюцыі. Большая частка людзей жыла на хутарах. На поўнач ад вёскі знаходзіўся пасёлак Красны. На поўдзень, на ўзвышшы, якое мела назву Гаўрылкава, узвышаўся прыгожы двухпавярховы панскі маёнтак. Вакол маёнтка на тэрыторыі больш за два гектары быў сад. Амаль усё насельніцтва працавала на пана па прозвішчу Асвяцімскі. Пан быў малады, але людзей не крыўдаваў. На панскіх землях вырошчвалі розныя зерневыя і злакавыя культуры, а таксама агародніну. Акрамя таго ў пана была ферма з вялікім пагалоўем дойных кароў. У пачатку вёскі стаяла карчма, дзе прадаваліся розныя неабходныя рэчы. Загадкама карчмы быў яўрэй Зроль, тут жа, у карчме, жыла яго сям'я.

Праз вёску праходзіў Кацярыненскі шлях, які з двух бакоў быў абсаджаны таполямі.

На захад ад вёскі жыў другі пан. Прозвішча яго невядома, а саму мясцовасць называлі Сідорнічы.

Усяго вакол вёскі да 1930 г. знаходзілася каля 30 хутароў. У 1929 годзе на базе в. Бяленева быў створаны калгас, які ў 1934 г. стаў самым вялікім у Сенненскім раёне. Гаспадарка па дасягнутых паказчыках у раслінаводстве і свінагадоўлі, мела гонар удзельнічаць на ВДНГ у Маскве.

Бярозкі. Сваю назву атрымала за тое, што пры ўваходзе ў вёску стаялі чатыры вялікія бярозы.

Вароніна. Калісьці працавітыя мужыкі высеклі на гэтым месцы лес, які рос на прыгорках, пракапалі канаву, асушылі невялікія балоты, пабудавалі хаты і сталі жыць.

Васількова. Існуе легенда аб вялікім каханні паміж сінявокім хлопцам Васілём і дзяўчынай Ковай, якія збеглі ад пана і аблюбовалі дзіўнае месца сярод палёў і пушчаў. Пабудавалі там дом і былі вельмі прагныя да справы. Адтуль і пайшла назва – бо атрымалася адразу : кахае Кова Васіля.

Вейна. Вёска заснавана прыкладна у XVIII ст. Існуе два варыянты паходжання назвы. Першая з іх такая: вёска належала панам Вейнам; другая звязваецца з тым, што стаіць яна у лагчыне паміж узгоркаў і над ёй праносяцца вятры і мяцеліцы. Другі варыянт больш верагодны, бо ў гаворках старых людзей назва Вейна гучыць як Веяна.

Відокі. Гэтая вёска знаходзіцца на беразе ракі Усвейка. Назва яе пайшла ад прыгожых, маляўнічых пейзажаў вакол вёскі і добрай пладароднай зямлі.

Вітунь. Гэта назва рачулкі нарадзілася даўным-даўно. У лесе за вёскай Кляпчэва ад штуршка падземнай крыніцы наўкола струіцца вадзіца. На сваім шляху бяжыць вадзіца з невялічкай рачулкі, размываючы ўсё больш і больш рачулку. На сваім шляху яна вітае паміж вёскамі Кляпчэва, Аўчынкава, Новае Сяло, Сінягорскае, Копцы, Буйнічкава, Вітунь, Самсоны, Кавалькі. Яна дзесяткі разоў мяняе напрамак руху, цячэ і на поўдзень, і на захад, і на поўнач, і на ўсход. Заўважылі, што сваімі паваротамі – завітушкамі яна як бы вітае каля вёсчак. Таму і рэчку, якая цячэ праз вёску Сінягорскае, назвалі Вітунь, таксама ад гэтай рачулкі атрымала назву вёска.

Вялікі Азярэцк. Была заснавана ў 30-я гг. і раней называлася Чырвоная гара. Да Кастрычніцкай рэвалюцыі тут жыў пан, які, па словах людзей, быў вельмі багаты, меў добрыя землі. Пасля рэвалюцыі пан уцёк са свайго маёнтка. Пазней вёску перайменавалі. З-за вялікай колькасці азёр (іх на тэрыторыі вёскі 3) яна атрымала назву Вялікі Азярэцк.

У лесе, што знаходзіцца недалёка ад вёскі ёсць два курганы. Старажылы казалі, што там пахаваны французы, якія шлі на Маскву. Гэтыя курганы прызнаны помнікамі архітэктуры і зараз на іх устаноўлены ахоўныя шылды.

Ганчарова. Атрымала сваю назву дзякуючы таму, што асноўным заняткам насельніцтва было ганчарства. Зямля належала памешчыку Шляцкаму. На тэрыторыі Ульянавіцкай

воласці, да якой адносіліся і землі в. Ганчарова, здабывалі белую гліну, торф, гравій і выкарыстоўвалі яе для кафельнай вытворчасці.

Германова. Сама назва паходзіць ад імя Герман, які пасяліўся на гэтым месцы або ад агульнай назвы “герман”, якую давалі пасля першай сусветнай вайны выхадцам з кайзераўскай арміі, якія здаваліся да рускіх у палон.

Гарнакі. Фальварак в. Гарнакі належыў пані Берастоўскай, былі там і арандатары, якія арандавалі і апрацоўвалі зямлю. Пасля рэвалюцыі ў панскім доме была пачатковая школа, а ў 50-60-х гг. – дзіцячы дом.

Горы. Паходжанне назвы звязана з горыстым рэльефам мясцовасці, на якім размешчана вёска.

Даганоўка. Вёска атрымала сваю назву ў даўнія часы. Ходзяць такія паданні, што калісьці ад цяжкай хваробы вымерла ўся вёска. І вось тады аб’явіўся багаты чалавек па прозвішчу Даганоўскі, які скупляў і заганяў людзей у вёску. Адсюль і пайшла назва – Даганоўка. Праз вёску праходзіў Кацярыненскі шлях. У 1812 годзе па яе тэрыторыі са сваім войскам прайшоў Напалеон. За паўкіламетра ад яе, у мястэчку Паплаў, адбыўся бой з французскай арміяй, пасля якога засталіся захараненні французскіх салдат. Аб гэтым сведчыць захаваны да нядаўняга часу камень з надпісам.

Заазер’е. Вёска атрымала назву дзякуючы возеру, якое знаходзіцца недалёка ад яе.

Замошша. Вёска размешчана каля велізарнага балота, якое і дало ёй назву. Побач з вёскай знаходзіцца старажытны курган, на агульную думку – гэта могілкі часоў шведскай вайны 1788 г.

Запруддзе. Калісьці вёска належыла пану Васілёнку, у якога былі пруды, сама ж яна размяшчалася за прудамі. Існуе і другая версія назвы: вакол вёскі было вялікае балота і альховы лес, а каб асушыць для сябе зямлю, жыхарам прыходзілася рабіць запруды.

Зарэкі. Мясцовасць была акружана дзвумя рэчкамі : Чэрвенкай і яе прытокамі. Да рэвалюцыі вёска належыла пану Юрагу.

Застадолле. Перад самой вёскай стаіць касцёл, які быў заснаваны ў канцы 17- пач.18 ст. , у ім жыў дзьякан Васілій Баранаў. Сама ж вёска пачала засяляцца ў 1918 г. , калі з хутароў пачалі перасяляцца людзі.

Зямковічы. Як і большасць вёсак, узнікшых у дарэвалюцыйны перыяд, узяла назву па прозвішчу пана.

Кавалі. Вёску Кавалі называюць таму, што вельмі даўно тут жыў каваль. Была ў яго свая кузня. Людзі ў вёсцы жылі паасобку. У кожнай сям’і быў свой надзел зямлі, конь, карова. А вось каваль не меў нічога. Для ўсіх людзей ён вырабляў сярпы, падкоўываў коней, паяў гаршкі. Звон ад накавальні разлятаўся па ўсёй акрузе. І людзі з суседніх вёсак казалі адзін аднаму : “Во,чуеш, куды каваль у Кавалях”. Так назва і прыжылася да гэтага часу, хаця даўным – даўно няма ні таго каваля, ні таго звону.

Какоўчына. Раней вёска называлася Кахачын і была маёнткам сям’і Занаў. Тамаш Зан у той час быў вельмі адметнай асобай: грамадскі дзеяч і паэт, чалавек найцікавейшага лёсу, заснавальнік і кіраўнік першых рэвалюцыйных арганізацый на Беларусі і Літве, найлепшы сябар Адама Міцкевіча, Яна Чачота і Ігната Дамейкі. Пасля паўстання 1862 года назва трансфармавалася ў рускую назву Какоўчын. У 1871 г. у в. Какоўчына было арганізавана народнае вучылішча.

Камарова. Пра назву сваёй вёскі старыя жыхары казалі, што яна знаходзіцца побач з вялікім балотам , у якім водзіцца шмат камароў, адтуль і пайшла назва.

Канстантова. Вёска заснавалася пад час стварэння коннага шляху Пецярбург – Масква, які праходзіў па гэтай мясцовасці. Першапачатковая назва вёскі “Конны стан” (да 1907 г.), дзе мянялі каней. Потым на прыгожым месцы, на ўзгорку каля возера, пасяліўся з сям’ёй памешчык Абізерскі. Яго батракі рабілі ля возера чарапіцу, на якой пісалі “Канстната”, што азначае пастаянства. У 1906 г. у сям’і Абізерскага нарадзіўся ўнук, якога назвалі Канстанцінам

і ў яго гонар дзед даў свайму маёнтку назву “Канстанцінава”. Маёнтак пана быў пабудаваны літарай “П”, драўляны з цагляным падвалам у ім было дзевяць пакояў. У будоўлі ўдзельнічалі сяляне з вёсак Кадукова і Вуглы. Меліся і гаспадарчыя пабудовы: амбар, канюшня, кароўнік, жылыя дамы для батракоў. Дайшлі да нас нават імёны панскай прыслугі: Анучэнка Аляксандра Сяргееўна – кухарка, Сапежка Філіп – эканом, Дзербыкоў Анісім – конюх, Дзербянкова Аўгіння Анісімаўна і Анучэнка Соф’я Сяргееўна – даяркі.

Назва Канстантова з’явілася пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Келісы. У вёсцы жылі майстры, якія выраблялі калёсы для вупражы коней. Для гэтага мужыкі бралі доўгую палку, прывязвалі да верху вярочку на чурку, яна круцілася і наразала кругі, так рабілі ўручную калёсы, ад гэтага і пайшла назва вёскі – Келісы.

Кічына. Вёска вядома з даўніх часоў. У дарэвалюцыйны час, калі яшчэ Беларусь знаходзілася пад уладай Польшы, жыў пан – паляк Кічын. Яго маёнтак стаяў каля лесу. У першыя дні пасля рэвалюцыі пан і яго сваячніца памёрлі. Маёмасць і пабудовы былі раздадзены сялянам, а зямля і скот склалі ўласнасць калектыўнай гаспадаркі, якая ўзнікла на месцы сядзібы. Каля возера в. Кічына ёсць гара, якая носіць назву Абухова гара. Калісьці там жыў кулак Абухоў. У час рэвалюцыі кулак збег за мяжу, а свае каштоўнасці забраць не змог, таму і закапаў іх дзесьці ў сваім маёнтку.

Кішураўшчына. Вёска атрымала назву дзякуючы прадстаўнікам племя “куршы”, якія трапілі да нас з крайняга захаду Літвы.

Кругляны. Заснавана ў 1809 – 1811 гг. Напачатку, гэта было ўсяго некалькі двароў, якія належылі пану Круглянскаму. Ад яго прозвіша і атрымалася назва вёскі.

Крупяжына. Ёсць такая расліна – пустазелле, аднагадовая, якая сама сеецца на полі, сухадоле. Яна з кволымі лісточкамі і гэткімі ж дробнымі кветачкамі белага ці бледна-жоўтага колеру, на месцы якіх з’яўляюцца стручкі, а з іх падаюць крупкі-зярняткі. Пабудавана вёска на сухадоллі, дзе моцна пладзілася гэтая расліна, таму і вёску назвалі Крупяжына.

Кулікі. Гэтую вёску інакш і нельга было назваць: калісьці у ёй знаходзіўся маёнтак пана Кулікоўскага, амаль ва ўсіх жыхароў прозвішча Кулік. А яшчэ сама вёска знаходзілася сярод лесу і балот, у якіх жыло зашмат птушак – кулікоў. Кажуць, і прыказку: “Кожны кулік сваё балота хваліць” – прыдумалі менавіта тут.

Лазоўка. На месцы в. Лазоўка раней расла адна лаза, калі пачала будавацца вёска назва прыйшла сама сабой.

Лапатнікі. Засценак Лапатнікі быў заснаваны баярынам Паўлам Лапатай у 1701 годзе.

Латыгаль. Багата на гістарычныя падзеі вёска Латыгаль. Сваю назву яна ўзяла ад прозвішча Латыгальскі, якое насіў першы жыхар. У склад вёскі раней уваходзіла в. Бор-Казакоўшчына, на месцы якой спачатку стаяў сасновы бор. З прыходам казакаў лес пачалі вырубачь і засяляцца людзьмі так з’явілася назва Бор-Казакоўшчына, а балота побач з вёскай – Казыкіна балота. Праз в. Латыгаль у 1812 г. праходзіў шлях Напалеонаўскага войска. Недалёка ад вёскі, на так называемай Міронавай гары, было размешчана французскае ўмацаванне. У гэтым месцы адбылася бітва паміж французамі і партызанамі, у выніку якой французы былі патоплены ў балоце, якое знаходзілася недалёка ад гэтага месца. Гэта балота і зараз называюць “французскае балота”.

У свой час праязджала праз Латыгаль і імператрыца Екацярына II, шлях якой ляжаў праз в. Дубнякі, в. Асінаўку і далей на Полацк. На працягу ўсяго маршруту, па якім праязджала імператрыца, высаджваліся алеі з дрэў. Так званы “Кацярынэнскі тракт” застаўся і ў Латыгалі, ў якім былі высаджаны бярозы.

Леснікова. Вёска носіць назву ад слова “ляснік”, які першым пабудаваў тут хату і засяліўся.

Лука. Вёска носіць імя былога пана, якому раней належыла.

Майская. Вёска раней мела назву Лізуны. Адкуль пайшла гэта назва ніхто не ведае. Да Кастрычніцкай рэвалюцыі тут было ўсяго 3 двары, вакол лес. Жыхары вёскі і блізнячых пасёлкаў Стаселькі і Сідорнічы працавалі на пана. Пасля рэвалюцыі з пасёлкаў і в. Лізуны ўтварыўся калгас. У маі 1968 г. вёска Лізуны была перайменавана ў Майскую.

Манголія. Чаму яе так назвалі не зусім зразумела. Гэта невялікая вёсачка, усяго на 10 двароў. Паміж сабой людзі называлі яе Лясной.

Машканы. Згодна з легендай, названа ў гонар першага пасяленца адстаўнога салдата, якога звалі Машкан. Сама ж легенда падрабязна апісана ў краязнаўчым матэрыяле “Легенды і паданні аб Сенненскім краі”.

Мешчанцы. Па словах старажылаў у даўніну жыў у гэтых мясцінах мешчанін, адсюль і назва – Мешчанцы.

Міхалполле. Назва вёскі складаецца з 2-х слоў: Міхалёва поле. На плітах, якія знаходзяцца ў вёсцы, сустракаецца надпіс : “Міхаіл Ссыта 1872”, які красамоўна ўказвае на ўладальніка маёнтка.

Обаль. Назва вёскі звязана з назвай рэчкі Абалынка, якая там працякае.

Па другой версіі назва паходзіць ад літоўскага слова “абеліс” (яблыня). Менавіта Обаль славілася сваімі яблыневымі садамі, якія да рэвалюцыі належылі пану Думброве. У маёнтку была і свая браварня, масладзельня, сырадзельня. Пад час рэвалюцыі пан застрэліўся. Са слоў старажылаў дзеці вывезлі яго рэшткі і пахавалі ў Польшчы.

Оўсішча. Узнікла вёска прыблізна ў канцы XIX ст. Мясцовасць была нізкая, што спрыяла добраму росту аўса, які тут вырошчвалі. Гэта і дало назву паселішчу.

Падворыца. Гісторыя не захавала часу яе заснавання. Вёска размяшчалася вакол лясоў і балот, сяляне сваёй зямлі мелі мала. Яны працавалі на паноў Буцэнку і Сцяпана Новікава. У памяці народа захавалася, як у 1880 г. у вёсцы каля царквы прыпынілася царыца Екацярына II, якая ехала па шляху Сянно-Падворыца – Бешанковічы ў Полацк. Шлях ад Сянно да Бешанковіч з двух бакоў ад дарогі ў гонар царыцы быў высаджаны бярозамі.

Пасад. Вёска Пасад калісьці належыла пану Скуратовічу. Жыў ён у мураваным з цэглы велічным палацы. Вакол яго палаца рос вялізны сад. Скуратовіч меў самыя лепшыя землі, на якіх вырошчваліся сельскагаспадарчыя культуры. На лугах пасліся статкі коней і авечак. Рукамі сялян было выкапана возера, дзе пан разводзіў рыбу. Па словах вяскоўцаў, у лесе расло шмат ягад і грыбоў, але ўсё гэта належыла пану і калі ён заўважаў каго у лесе, то спускаў на людзей шмат сабак.

На базе в. Пасад у 1933 годзе быў створан калгас ім. Будзёнага. Да сёняшняга дня на вясковых могілках захавалася магіла матроса Н. І. Печкіна, які служыў на крэйсеры Аўрора і быў удзельнікам Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Пількавічы. Вёска раней находзілася сярод лесу, альшэўніку і ельніку. Людзі займаліся яго распрацоўкай – пілавалі яго на брусы, дошкі, за што іх і празвалі пількаўцы, а вёску – Пількавічы.

Пляцы. Сярод лесу людзі распрацавалі невялікія пляцы зямлі і засяліліся кожны на сваім, а калі хто пытаў: “Дзе жывеш?”, адказвалі: “На пляцах”, пазней і вёску сталі называць Пляцы. Ёсць у вёсцы адметны крыж, пра які старажылы расказвалі паданне. Казалі, што аднойчы па дарозе з Оршы ў Сянно ехала кнгія Сангушна і на “віру” бесслядоўна правалілася на масту. Нічога не знайшлі – ні княгіні, ні коней, ні грошай, а праз некаторы час на гэтым месцы з пад зямлі з’явіўся крыж, які ўяўляе сабой як бы магільны помнік.

Пустынкi. Месца, на якім узнікла вёска размешчана далёка ад азёр і рэк і называлася, асабліва у гарачую пару, “пустыння”. У 1883 г. тут, на месцы былых фальваркаў і узнікла в. Пустынкi. Яна засялялася сялянамі з бліжэйшых хутароў.

Пушкары. Назва вёскі пайшла ад таго, што вакол яе знаходзіліся вялікія прыгожыя пушчы.

Ракаў Засценак. У даўніну тут было толькі два прозвішчы – Ракі і Саўлевічы, магчыма, гэта і дало назву вёсцы. Але існуе і іншая думка, згодна якой назва ўзнікла з-за вялікай колькасці ракаў, якія вадзіліся ў рэчцы Брус.

Рамшына. Яшчэ задоўга да рэвалюцыі існавала паселішча, якое называлася Рамшына. У той час яно было падзелена на 2 часткі: Малое і Вялікае Рамшына. У Малым Рамшыне жыў пан Бабіч. Па яго загаду работнікамі быў пабудаваны клуб. У доме, дзе жыў пан, размяшчалася бальніца, дзе доктарам працавала яго дачка - Вольга Уладзіміраўна. У 1928 г. сям’ю пана

раскулачылі і ён разам з жонкай Марфай Іванаўнай і дзецьмі Анатолям і Вольгай былі высланы ў Сібір.

У гады калектывізацыі Вялікае і Малое Рамшына з'ядналі ў адно паселішча, якое стала называцца Рамшына. Пад час Вялікай Айчыннай вайны ў панскім доме размяшчаўся нямецкі шпіталь.

Расна. Паводле легенды быў у аднаго пана, які некалі валодаў тутэйшай зямлёй, верны аканом Пётра. Быў ён дужа спагадлівы да людзей. Памешчык быў вельмі задаволены аканомам, ніколі на яго не лаяўся. Аднаго разу так расчуліўся, што паабяцаў нават дзецям і ўнукам плаціць за Пётраву шчырую службу. Пакланіўся нізка аканом, але не паверыў і сказаў: “Ёсць такая прымаўка ў народзе: “Панская ласка, жончына праўда, сынава жалёба – усё толькі да парога”. Потым так і адбылося, на што пан адказаў: “Твая праўда, аканом, ты выйграў. Што тая кветка росная-росна, якая на сонца трапляе, няшчасная, так і чалавек ад сваіх родных залежыць. Але я сваё слова ўсё ж стрымаю: дам табе зямлі добрай надзел, і там будуйся. Хто яго ведае, як яно потым станецца...”.

Даў памешчык Пётру зямлі, і той пабудаваў там свой падворак, а хутар назваў Росна, бо вельмі яму запалі ў душу словы пра няшчасную кветку. Людзі ўжо значна пазней назву тую перайначылі і сталі называць паселішча – Расна.

Існуе і такая легенда. Калісьці пан вёскі Расна абавязаў кожнага гаспадара выкапаць на сваім падвор'і калодзеж. Калі капалі калодзеж каля вясковых могілак – дно заслалі срэбрам. Мусіць таму вада з гэтага месца мае цудаздзейныя якасці – ёй лячылі розныя захворванні і лічылі святой. І сапраўды, вада з калодзежа празрыстая, у самую вялікую спякоту застаецца сцюдзёнай. Колькі б не стаяла ў любым посудзе, не губляе каштоўных якасцей. Кожны раз, калі людзі прыходзяць на могілкі да блізкіх, не забываюць схадзіць да калодзежа за цудавадой.

Рассвет. Раней вёска мела зусім іншую назву – Чартоўшчына. Вакол вёскі быў глухі лес, вузенькая дарога, што вяла на Сянно праходзіла блізка каля возера. Людзі, якія позна вярталіся да дому не маглі знайсці дарогу да хаты. Нібы чорт вадзіў іх па лесе. За гэта і атрымала вёска сваю назву – Чартоўшчына.

Рэчкі. Калісьці па тэрыторыі вёскі працякала рака, таму і вёску сталі называць Рэчкі.

Рыбакоўшчына. Назва кажа сама за сябе: побач з вёскай раскінулася вялікае возера і асноўная частка жыхароў займалася рыбалоўляй.

Рындзлева. Існуе такая легенда, што даўным-даўно праз вёску праязджаў купец па прозвішчу Рында, ён і даў назву.

Свечы. Вёска ўтварылася шляхам зліцця трох пасёлкаў: Пакамень (на полі каля яго ляжаў вялікі камень) і Букарава. На самой гары стаяла 2 хаты, святло з якіх было бачна далёка ў наваколлі –гэта месца людзі і празвалі – Свяча. А пазней, калі паміж вёскамі сталі будавацца новыя дамы, утварылася адна вёска, якая і атрымала назву Свечы.

Сіманаўка. Першапачаткова насіла назву Канстанцінава, па імені памешчыка Канстанціна Навацкага, калі ж памесце перайшло да сына Сімона, то вёску перайменавалі і назвалі Сіманаўкай.

Сінягорская. Да 1964 г. насіла назву **Трубаносы**, бо яе жыхары выраблялі трубы і насілі іх прадаваць у горад. Сваю цяперашнюю назву вёска атрымала за вялікай колькасці курганоў, якія здалёк выглядаюць сінімі.

Станюкі. Былі раней хутарам, на якім пасяліўся селянін па прозвішчу Станюкоў, пасля калектывізацыі хутары зносілі ў адно месца і вёску, якая ўтварылася пачалі называць Станюкамі.

Старая Беліца. Тут ў 13-15 ст. жыў яўрэй па прозвішчу Беленькі, за гэта вёска і атрымала сваю назву.

Беліца – адно з самых старажытных пасяленняў на тэрыторыі Сенненскага раёна. Як маёнтак з 1551 г. яна належыла на правах спадчыны Ганне – дачцэ Станіслава Барташэвіча

Мантоўта, жонцы пана Яна Юр'евіча Глябовіча. Пры падзеле спадчыны Ганны, Беліца ў якасці мацярынскага маёнтка перайшла да адной з дачок, Соф'і Глябовіч, якая на той час была жонкай Юрыя Мікалаевіча Зяновіча. На той час гэта стаў вялікі маёнтак, які налічваў каля 80 сялянскіх службаў, да яго належыла вялікая воласць, у тым ліку і мястэчка Ульянавічы. Пасля смерці бацькоў маёнтак перайшоў Яну Юр'евічу Зяновічу, потым Мікалаю Багуславу. Са смерцю Мікалая Багуслава Беліца перайшла ў спадчыну адной з яго дачок, Соф'і, якая ў 1638 г. выйшла замуж за Паўла Яна Сапегу. У хуткім часе Соф'я памірае і перад смерцю завяшчае маёнтак Беліца мужу, які валодаў ім да 1665 г. і заснаваў тут дамініканскі кляштар.

Пазней Беліца стала валоданнем другой жонкі Сапегі Ганны Колац, затым перайшла да яе ўнука М. І. Сапегі. Апошнім уладальнікам Беліцы на пачатку XX ст. былі памешчыкі Свяцкія, пры якіх маёнтак стаў адметным цэнтрам мясцовай прамысловасці. Тут ачышчалі спірт, малолі муку, дралі крупы. Па звесткам 1895 г. тут працавала паравая машына. У другой палове XIX ст. у Беліцы быў створаны сядзібны комплекс, які ўключаў у сябе мураваны жылы дом, пабудаваны ў стылі позняга класіцызму і пейзажны парк.

У 1903-1904 гг. у маёнтку працаваў Янка Купала. Ён служыў у канторы Карла Свяцкага, а пазней быў прызначаны малодшым прыказчыкам. Менавіта тут, на думку некаторых даследчыкаў, Янка Купала напісаў свой першы верш напісаны на роднай мове "Мая доля". У 1972 г. на сядзібным комплексе была ўстаноўлена мемарыяльная дошка для ўшанавання памяці Я. Купалы.

Студзёнка. Назва пайшла ад возера Студзёнае – халоднае. Па словах самай старой жыхаркі вёскі, Студзенка была маленькай вёсачкай (усяго 12 хат). Жыхары жылі вельмі бедна. Уся зямля належыла багацею Стрыжнёву Фёдару Максімавічу, на якога і працавалі вяскоўцы. Зыходзілі савецкай улады яго раскулачылі і стварылі калгас ім. Кірава.

Сякірына. Калісьці працавітыя мужыкі высеклі на гэтым месцы лес, які рос на прыгорках, пракапалі канаву, асушылі невялікія балоты, пабудавалі хаты і сталі жыць. Цяпер ад вёскі амаль нічога не засталася, але жыхары збераглі паданні аб сваіх мясцінах. Вельмі цікавыя паданні расказваюць жыхары в. Сякірына пра Чортаў камень, Змяіную гару, якія знаходзяцца побач з вёскай.

Кожны вечар на Змяіную гару прылятае вялікая зграя варон, мабыць таму суседнюю вёску, якая знаходзіцца побач з гарой, носіць назву Вароніна.

Торбінка. Атрымала сваю назву таму, што гэтую вёску насялялі вельмі бедныя людзі, якія хадзілі з торбамі.

Ульянавічы. Першы успамін аб вёсцы датуецца 1654 годам. Назва ж вёскі, хутчэй за ўсё звязана з імем Ульяна.

Фасаўшчына. Дарэвалюцыі ў гэтай вёсцы жыў пан па прозвішчу Фас, адсюль і яе назва. У 70-х гадах мясцовыя жыхары знайшлі клад са старажытных манет.

Ходцы. Існуе наступная версія назвы Ходцы. Калісьці праз гэту вёску хадакі рабілі ходкі каб папасці ў горад, бо праз яе праходзіў самы кароткі шлях, адсюль і пайшла назва. Вёска Ходцы да Кастрычніцкай рэвалюцыі была самай багатай ў Сенненскім павеце, маёнткам нямецкага барона фон

Рэнцеля. Акрамя маёнтка, у Ходцах існаваў крухмальны завод, млын на беразе возера, дзяржаўная віна-гарэлачная лаўка (манаполька).

У вёсках вакол Ходцаў былі маёнткі менш багатых памешчыкаў. У в. Горныя Ходцы – маёнтак генерала Забурзава.

У 1905 г. сяляне навакольных вёсак падхапілі ўдзел у рэвалюцыйных хваляваннях. Важаком паўстаўшых сялян стаў жыхар в. Берашова Ладноў Маркіян Цітавіч, за гэта яго доўга праследвалі, а потым арыштавалі і саслалі на катаргу.

Весткі аб звяржэнні цара ў вёску прынеслі "дэлегаты" з Віцебску, так іх называлі мясцовыя жыхары. На другі дзень пасля рэвалюцыі сям'я фон Рэнцеля збегла з Ходцаў, а сам ён к таму часу памёр. Частка яго маёмасці была аддадзена людзям, а астатняя засталася саўгасу, які неўзабаве быў заснаваны, а ўзначаліў яго Казлоў Аляксей Іванавіч.

Чуцькі. Калісьці вёска лічылася вельмі багатай. У ёй стаялі добрыя хаты, гумны, клеці, поўныя дабра. А каб засцерагчы гэта багацце – у кожнай гаспадарцы былі сабакі. Старажылы казалі, што нават назва вёскі раней была **Цюцькі**, але з цягам часу назва трансфармавалася у Чуцькі.

Чысцік. Каб засяліцца людзям на паселяшчы, прыйшлося асушыць балота і ачысціць ад лесу і кустоў мясцовасць.

Шалухі. Як і большасць вёсак, атрымала сваю назву, дзякуючы прозвішчам яе жыхароў. Шынкава. Назва вёскі пайшла з таго часу, калі на яе ўскрайку стаяў шынок і вясковыя гаспадары збіраліся ў ім, каб паразмаўляць ці выпіць чарку.

Янова. Набыло сваю назву ад прозвішча пана Яноўскага, якому раней належыла.

*Я не ведаю болей
Месца лешага ў свеце,
На вялікай, блакітнай,
На нашай планеце.
Хай на родных палетках
Ніва мірная спее.
Беларусь — мая кветка,
Яшчэ больш расквітнее!*